

REC'D FEB 5 1991

Tėm

EX
NY PUBLIC LIBRARY
LINDEN LITERARY SOCIETY
P.O. BOX 2331
NEW YORK NY 10017

T226

LIUVIENIJIMO LIETUVIŲ
MERIKOJE ORGANAS

NO. 9

307 West 30th St., New York, N. Y. 10001, 1990 m. lapkričio-November mėn.

82-icji m.

Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas VYTAUTAS LANDSBERGIS rodo Lietuvos pergalės ženklą

GORBAČIOVO IR ARMIJOS BENDRAS FRONTAS PRIEŠ PABALTUIJ

Gorbačiovas nuėmė antsnukį reakcingiausiems sovietinės armijos elementams, reikalaujantiems jėga sutvarkyti Pabaltijo "separatistus". Lapkričio 27 d. Gynybos ministras Dimitrijus Jazovas per televiziją pranešė, kad Gorbačiovas įsakė armijai panaudoti jėgą kariniams įrengimams ir personalui apsaugoti. Jazovas pasmerkė "neteisėtus veiksmus" kaikuriuose respublikose, nes jie stato pavojun "valstybės saugumą". Anot Jazovo, paminklai "fašistams ir jų samdiniams" (pvz., nepriklausomos Lietuvos kariams ir partizanams) turi būti sunaikinti ir jų negalima statyti.

IŠ TAUTOS FONDO VEIKLOS

Lapkričio 2-4 d. Clevelande įvykusiame VLIKo Seime Tautos Fondą atstovavo Tarybos pirmininkas Jurgis Valaitis ir Valdybos pirmininkas Juozas Giedraitis. Jų pranešimuose atsispindėjo Tautos Fondo augimas, jo didėjantis kraitis laisvai Lietuvai Laisvės Išdo rėmuose. Taip pat abu pranešėjai iškelė pageidavimą, kad ir jaunesnioji išeičių karta įsijungtų į Lietuvos laisvinimo ir aukų rinkimo darbą.

Lapkričiui baigiantis, Tautos Fondas pradėjo aukų rinkimo vajú. Buvo išsiuntinėta virš 4,000 laiškų, kuriuose prašoma atsiliepti su auka Lietuvos Atstatymo ar Laisvės Išdo fondams, VLIKo einamiems reikalams vykdyti ir kitiems tikslams. Negavusieji šio prašymo prašomi savo auką pasiųsti: LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC., 86-21 114th Street, Richmond Hill, NY 11418. Jūsų auka Tautos Fondui yra atleidžiama nuo federalinių mokesčių.

DAINUOKIME:

SLA LIETUVYBĖS TVIRTOVĖ,
SLA MŪSŲ TAUTOS GARBĖ-
TEGU DIDŽIUOJASI SLA
MŪSŲ VAIKŲ VAIKAI!

— Konfiskavo Lietuvos Respublikos pašto ženklus. Jau senokai buvo kalbama apie pašto ženklus, kuriuos ruošėsi išleisti Lietuvos vyriausybė. Dabar pasiekė žinia, jog tie ženklai buvo tikrai atspausdinti Vokietijoje ir sunkvežimiais gabenami į Lietuvą. Tačiau tuos sunkvežimius prie Lazdijų sulaukę maskviniai muitininkai ir ženklus konfiskavę. Sunkvežimiuose buvo 18 milijonų pašto ženklų.

— Vilniaus radijo pranešimu, Lietuvos gyventojai ir dabar nekeičia savo nuomonės dėl visiškos nepriklausomybės. 70% ir dabar pasisako už tai, kaip tai buvo birželio ir spalio mėnesių apklausoje. 13% pasisako už Gorbačiovo siūlomą federaciją ir tik 3% už dabartinio pavidalo Tarybų Sąjungą.

— Vilniuje įkurta nauja Lietuvos — JAV matavimo staklių gamybos įmonė. Tai Brown & Sharp-Precizika. Sudėtingų matavimo staklių mechaninę dalį gamina vilniečiai, o elektrone — JAV firma. Pusantrio milijono dolerių — toks pradinis amerikiečių indėlis į bendrą įmonę.

I AM A LITHUANIAN

AS ESU LIETUVIS

Only an oak sprouts from an acorn.
Only a pine spreads its greenery from a cone.

My parents are Lithuanians,
That's why I am a Lithuanian.

I cherish the Lithuanian language and love my parent's land.

That's my forefathers' testament,
which I must protect as a treasure entrusted to me.
The Lithuanian language is one of the oldest in Europe
and one of the most melodious.

The Lithuanian landscape is the most beautiful in the world.
In the past Lithuania was a large and powerful
European nation.

A Lithuanian cherishes his past and from it
gets strength.

A Lithuanian loves freedom and will sacrifice all for it.

A Lithuanian respects other opinions,
but staunchly defends his own.

A Lithuanian in victory is restrained
and noble to his foe;

in defeat — undaunted and continues to fight
with increased fervor.

A Lithuanian speaks little, but sensibly.

That's why I am proud,
that I am a Lithuanian.

Tais metais, kai susiorganizavo lietuvių Susivienijimas (1886) šešiolika jau veikiančių broliškos savišalpos organizacijų sušaukė savo pirmąjį kongresą, kuris įkūrė ryšių centrą, prie kurio dabar priklauso 97 susivienijimai, jų tarpe ir lietuvių. Jie 1972 metų pabaigoje turėjo 9,587,661 narį ir 56,168 kuopas bei valdė virš penkių bilijonų dolerių turto. Tai gana stambi Amerikos gyvenime pinigine apyvarta.

Pomirtinės ir pašalpos ligoje yra dalis bendro apdraudos verslo. Čia sutelkiamiems kapitalams netrukus prireikė valstybinės apsaugos, todėl JAV Kongresas 1900 metais išleido pirmąjį įstatymą. Dešimčiai metų praėjus, patys susivienijimai sukviė konferenciją į Mobile, Ala., kurioje buvo nustatytas privalomas narių mokeskčių didumas, atitinkąs moksliskai nustatytą mirčių atsitiktinumą, pagal vadintą Table of Mortality.

New Yorko valstija pirmoji išleido susivienijimų finansam tvarkyti įstatymą (1912), pagal kurį ir kitos valstijos, viena po kitos, priėmė tolygius įstatymus. Prie jų neprisitaikantiems susivienijimams buvo uždrausta veikti. Savo metu ir lietuvių Susivienijimas pergyveno mokestinio persitvarkymo audras.

Istorikui šiandien nelengva susekti šaltinius, iš kurių broliškos savišalpos idėja atsirado ir brendo Amerikoje apsigyvenančiuose Lietuvos valstiečiuose. Atrodo, kad greta ekonominio reikalo čia labai stipriai veikė tautinė idėja, pasireiškusiu noru "pakelti lietuvius", būtent, juos kultūrinti ir vienyti bendram darbui tėvynės Lietuvos gerovei. Politinė idėja kyšo pačioje pirmoje lietuvių suorganizuotos pašalpinės draugijos konstitucijoje, kurios pavadinimą prof. V. Biržiška mums išsaugojo. Jos antraštė skelbė: "Ustanawiyimas taworczyzta broliczkos pamaczies po wardu Szt. Kazimieriaus Karalaiczio Patrono Lenkų ir Lietuwos. Wienybė Palokų su Lietuwa uždėtos 1875 metuose (1 d. sausio). Druku Kurjero New Yorko pas T. Janicki, Brooklen e, N. Y. 1877". Ji buvo šešiolikos puslapių.

Ekonominę brolišką savišalpą ir tautinę idėja pynė pirmasis propagandinis straipsnis pirmame Amerikos lietuviams skirtame laikraštyje, kurio pirmas numeris pasirodė New Yorke 1879 m. rugp. 16 d. Tai buvo Lietuwiszka Gazieta, kuri skelbėsi esanti "rasztas paszwenstas del Lietuwninku Amerikoje". Dešimtam laikraščio numeriui lenkų reformatų pranciškonų vienuolis, kuris pavarde rašė Augustinas Zeytz, parūpino straipsnį "Keli žodžiai apie taworczyztes", kurio turinį Šliupas atpasakojo Aušroje (1885 m. nr. 10-11).

Lietuvišką Gazieta leido ir redagavo, Vilkaviškio apskrityje 1838 m. gimęs, mokytojas Mykolas Tvarauskas, kuris, 1863 metų sukilime prieš rusus pašautas, pasitraukė į Rytrpūsius, iš kur 1873 m. atvyko Amerikon. Dvejus metus čia pagyvenęs, 1875 m. įgijo spaustuvelę Shamokin, Pa. ir pradėjo leisti pirmą Amerikos lietuviams skirtą ir Amerikoje spausdintą knygą, kurios pavadinimas, pasak prof. V. Biržiškos, buvęs "Tlumoczcius arba Slownikas Angielckaj-Lietuwiszkas ir Lietuwiszka-Angielckas del greito ir langwo iszmokimo sznekos angielckos.

Netiesioginiai atsakydamas į Brazausko ir kitų išvedžiojimus apie "dorus", Maskvos išprievartautus lietuvių komunistus, Gudaitis pareiškė: "Taip, jos (partijos) eilėse ir buvo, ir yra daug gerų žmonių, tačiau... puvimas prasidėjo būtent partijoje. Pavienis partiečių gerumas nieko nereiškia totalinėje teroro, prievartos sistemoje. Pavienis partiečių gerumas ir dorumas slopo slogioje paklusnumo atmosferoje. Tad apie kokias gilesnes sveikųjų LKP jėgų tradicijas šiandien galime rimtai šnekėti?"

Vasario 22 d. Atstovų Rūmuose po Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo minėjimo, Washington, D. C., Rūmų pirm. (pro tempore) Gephardt įteikia atžymėjimą kun. A. Miciūnui, MIC. Toliau – Lietuvos atstovas Washington, D. C. St. Lozoraitis ir kongr. F. Annunzio, pravedęs minėjimą.

JAV Nepriklausomybės šventę liepos 4 Vilniuje paminėjo Lietuvos-asociacijos prezidentas, akcinės spaudos bendrovės "Lituanus" generalinis direktorius Edmundas Juškys, iš Kalifornijos atvykę amerikiečiai tuo metu viešėję Lietuvoje aušrininko Jono Šliūpo sūnus Vytautas Šliūpas, čikagiškis Edvardas Tuskenis, ir kiti.

Ta proga Lietuvos Vyriausybė su JAV svečiais prisiminė, kad laikydamasitarptautinės teisės, JAV nepripažįsta prievartinio Lietuvos įjungimo į Tarybų S-gą, ir, kad JAV laikysenos teisingumą patvirtino Lietuvos Aukštoji Taryba, gegužės 18 d. priėmusi deklaraciją "Appie Lietuvos valstybių suverenitetą", 1940 metais Vokietijos-TSRS 1939 m. pakto ir papildomų slaptųjų protokolų pagrindu suvereni Lietuvos valstybė buvo neteisėtai prievarta įjungta Tarybų Sąjungą. Džiaugiamės ir dėkojame,, kad jūs, drauge su JAV kongresu bei prezidentu, esate už Nepriklausomą Lietuvą. Jūs esate epochos lūkesčių – teisingumo ir laisvės simboliu. Tokius įspūdžius amerikiečiai persivežė iš Lietuvos.

SKANDINAVŲ MINISTRAI BALTIJOS KONFERENCIJOJE NEW YORKE

Spalio 5 prezidentas George Bush Vokietijos-Amerikos proklamacijoje pareiškė, kad Vokietijos sujungimas "duodąs vilties Pabaltijo žmonėms, taikinga ir ryžtinga kova už tautinį apsisprendimą. JAV tebėsanti ištikima Baltijos kraštų aneksijos nepripažinimo politikai, tiek pat remia ir Vokietijos susijungimą".

Spalio 1 - 2 d. New Yorke įvykusiame Pabaltijo užsienio reikalų ministrų pasitarime išryškėjo ir kitų valstybių prielankumas.

Vyraujančią rolę vaidina Skandinavijos kraštai. Pasitarime dalyvavo Danijos, Islandijos ir Norvegijos atstovai.

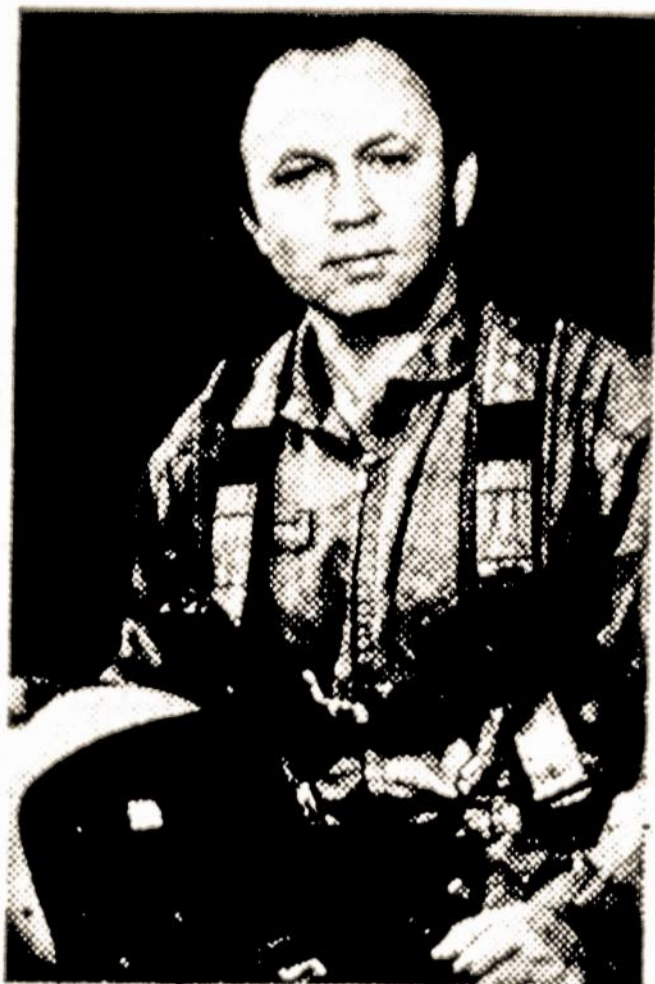
Pabaltijo užsienio reikalų ministrai – Algirdas Saudargas iš Lietuvos, Janis Jurkans iš Latvijos ir Lennart Meri iš Estijos – sutikti ambasadorių Reed, kuris kiekvieną delegacijos vadovą pasveikino. Didžiosios Britanijos Valstybės sekretorius Douglas Hurd pasisveikino su Eduard Shevardnadze, ambasadorius ir pasikalbėjo. Ambasadorius lydėjo sekretoriato narys Valstybės departamente dirbąs lietuvis Arūnas Pemkus.

Švedija jau įsteigė konsuliarinius skyrius Estijoje ir Latvijoje. Švedai mielai priimtų Pabaltijo informacijos skyrių Stockholme. Skandinavų atstovai pareiškė: "Mums sunku įsivaizduoti ateities Europą taikoje ir bendradarbiavime be Estijos, Latvijos ir Lietuvos pilno įsijungimo".

Net JAV iškėlė Pabaltijį savo oficialime pareiškime. JAV Valstybės departamento sekretorius sakė: "Mes vėl patvirtiname Helsinkio baigiamojo akto pasirašyme prez. Fordo padarytą pareiškimą, kad tai nekeičia JAV pozicijos dėl Pabaltijo kraštų statuso. Washington "summit" prez. Bush vėl pabrėžė, kad reikia vykdyti sistematišką dialogą įgyvendinti Pabaltijo žmonių siekius".

Du JAV senatoriai ir vienas kongresmanas pasikvietė Pabaltijo užsienio reikalų ministrus į jų garbei suruoštus pietus, kuriuose dalyvavo ir Helsinkio komisijos keli štabo nariai.

KATASTROFOJ ITALIJOS PADANGĖJE ŽUVO LIETUVIS LAKŪNAS

RIMANTAS STANKEVIČIUS

Italijoje demonstruojamas aviacinę techniką ir lakūno bandytojo aukštą meistriškumą, naikintuvu skraido marijampolietis Rimantas Stankevičius. Prieš tai – liepos 26 dieną savo gimtadienį jis sutiko JAV padangėje, rodydamas amerikiečiams lėktuvo galimybes ir savo sugebėjimus.

Kai ši informaciją buvo parengta spaudai, gavome tokią tragišką žinią:

"ROMA, rugsėjo 10 d. (TASS-ELTA). Italijoje demonstracinio skridimo metu prie Salgarodos (Travizo) miestelio avarijos ištiktas sudužo Tarybų Sąjungos gaudomasis naikintuvas "SU-27", pranešė agentūra AMSA, kad žuvo kovos mašinos pilotas R. Stankevičius ir vienas iš aerodromo antžeminės tarnybos darbuotojų. Aštuoni žmonės sužeisti. Katastrofos priežastys tiriamos.

Lietuvis lakūnas bandytojas – Marijampolės 2-osios vidurinės mokyklos auklėtinis. Baigęs Černigovo aukštąją karo aviacijos mokyklą, tarnavo ginkluotiose pajėgose, skraidė ir Lenkijos bei Egipto padangėse.

Į LIETUVĄ PIRMOJI KREIPĖSI MASKVOS SPAUDA

Prie Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos akreditavosi pirmieji užsienio korespondentai. Galbūt tai nuskambės ir nelauktai, tačiau vienomis pirmųjų savo atstovus legalizuoti nutarė... Maskvos redakcijos. Spalio pradžioje oficialiu raštu į Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministeriją kreipėsi "Pravdos" vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas D. Valovoj. Ministerijos spaudos skyrius vieneriems metams akreditavo "Pravdos" korespondentą Jurijų Stroganov.

ELTA

Atitarnavęs kariuomenėje stojo į lakūnų bandytojų mokyklą. Kaip pilotas pasiekė visiško universalumo.

Jo gyvenimo biografija susieta su pasaulinio garso aviacijos konstruktorių skraidymo aparatais. Išbandė 57 naujus sportinius, karinius, keleivinius ir transporto, viršgarsinius lėktuvus bei sraigstasparnius. Jis buvo ruošiamas skrydžiui į kosmosą – buvo lakūno kosmonauto Igoro Volko dubleriu, su juo atliko pirmuosius bandomuosius "Burano" erdvėlaivio skridimus (be raketos nešėjos)

Velionis su žmona, lietuvaite Irena gyveno pamaskvėje, augino du sūnus – Algį ir Gintarą, kuris mokosi civilinės aviacijos lakūnų mokykloje. Rimanto tėveliai – Marija ir Antanas – pensininkai, gyvena Marijampolėje. Yra jo sesuo Janina ir brolis Vytautas – Lietuvos civilinės aviacijos pilotas.

R. Stankevičius iš Lietuvos išvyko prieš 28 metus. Jis buvo 46 m. JAV astronautas – vyriausias amžiumi kosmoso tyrėjas – Laras Henicė į kosmosą išskrido būdamas 58-erių. Žmogaus galiybės neišmatuojamos. Deja...

Arnoldas Caikovskis

MUMS ŽINOMI

JAV SENATORIAI

Connecticut valstijoje į kongreso atstovų rūmus išrinktas demokratas Sam Geldensen, Lietuvos žydų kilmės politikas, nuolat ginąs Lietuvos ir Baltijos šalių reikalus.

Lietuvos problemas prisimena kongresmenas demokratas iš Illinois Dick Durbin. Jo šeima kilusi iš Jurbarko. Vasario mėnesį kongresmenas buvo Lietuvoje su JAV stebėtojų delegacija, pasikalbėjo su Lietuvos vyriausybe.

Texas išrinktas Bill Sarpalius, trečiosios kartos lietuvių imigrantų sūnus. Jis taip pat

VIRŠŪNIŲ KONFERENCIJA PARYŽIUJE

DR. ALGIRDAS BUDRECKIS

(Atkelta iš 6 psl.)

sušaukti spaudos konferenciją. Kai sutiko pabaltiečius paremti Islandijos ir Danijos ministrai (kurie turėjo tokią privilegiją), tai sovietai ir prancūzai mėgino juos atkalbinti. Garbė skandinavams, kad jie nenusileido!

Konferencijos įvertinimas

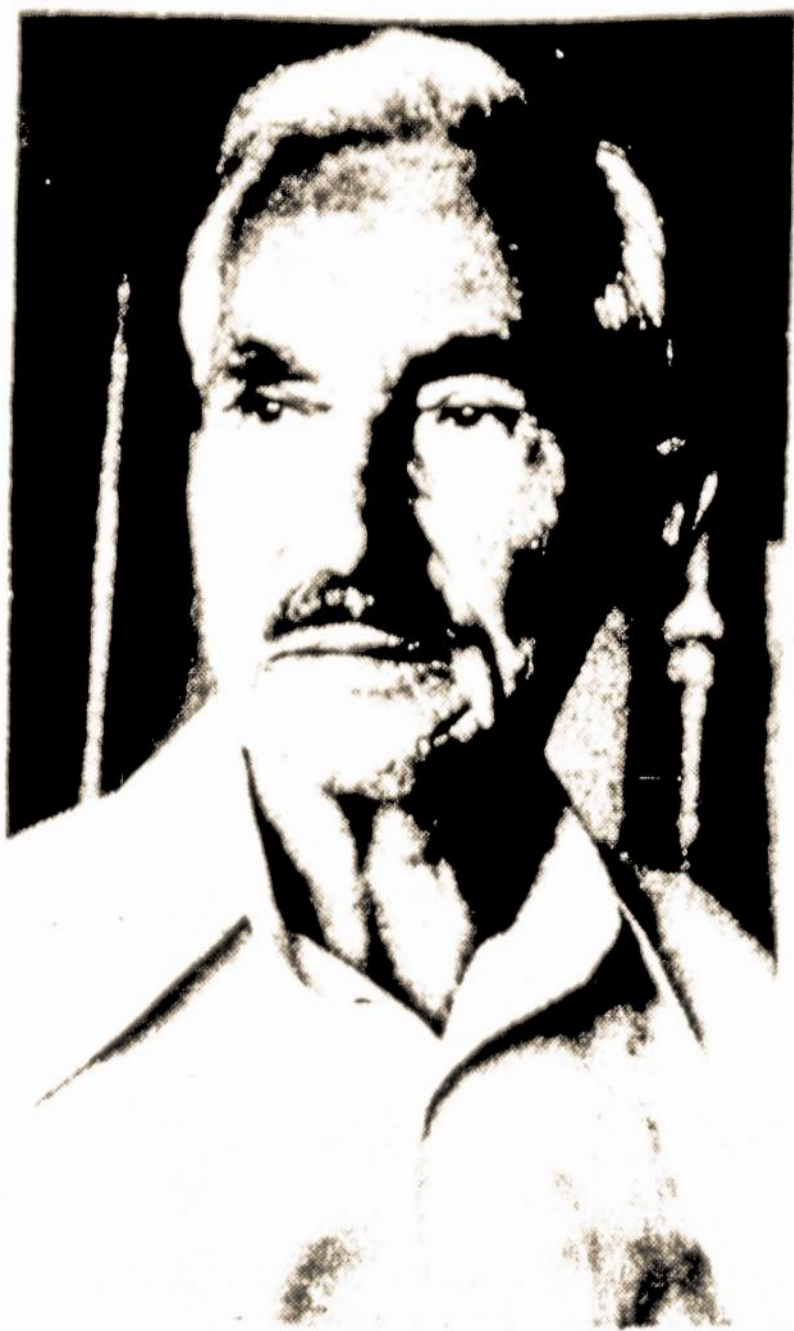
Išskyrus gražbylišką prakalbą ir užuominų chartoje apie žmogaus teises, žmogiškosios dimenisijos klausimai buvo visiškai nustumti šalia. Dominavo Vokietija, nafta, nusiginklavimas. Paryžius buvo Gorbaciovio apoteozė. Jis ir parodė savo tikrą veidą: aroganciją, akiplėšiškumą ir užsispyrimą Vakarų galybėms tyrint. Dvideidis Mitterand'as puikavo, droždama filosofines prakalbas atidarant ir uždarant suvažiavimą. Jam irgi buvo apoteozė. Nežiūrint nuolankavimo politikos, JAV prez. Bush nesusilaukė ko siekęs, būtent: Vakarų sąjungininkų tvirto ir solidaraus nusistatymo žengti iki karo Persų įlankos krizę sprendžiant. Pirmas dvi konferencijos dienas Paryžiaus dienraščiai Le Figaro ir Le Matin paminėjo pabaltiečius. Tikrumoje Paryžiuje estai, latviai ir lietuviai buvo atsidūrę, kaip prancūzai sako „Cul de sac“ (į akligatvę). Na, bus kitų konferencijų!!!

atstovauja demokratų partijai. B. Sarpalius vasario mėnesį buvo Lietuvoje stebėti Lietuvos vyriausybės rinkimus. Jis yra vienas iniciatorių priimant Lietuvos nepriklausomybę remiančias rezoliucijas. Jam rinkimus nugalėti buvo sunku, jo oponentu buvo respublikonas, kurį asmeniškai rėmė prezidentas George Bush. Rinkiminėje kampanijoje B. Sarpalius kritikavo administracijos politiką už neryžtingumą Lietuvos klausimu. Bill Sarpalius laimėjo, gavęs 58 procentus rinkėjų balsų.

Texas valstijoje laimėjo kitas Lietuvos bičiulis demokratas Martin Frost. Kovo ir balandžio mėnesiais jis ne kartą iš kongreso tribūnos karštai gynė Baltijos tautų teisę į nepriklausomybę.

Laimėjo ir Virginia demokratas Norman Sisisky bei respublikonas iš Oklahoma Micky Edwards. Abudu laimėtojai žinomi kaip Lietuvos interesų gynėjai. Nugalėjo oponentus ir kongresmanai respublikonai iš Kalifornija Christopher Cox ir Wahington valstijos John Miller. Idomu, kad abu dalyvavę kongresmenų išvykoje į Lietuvą.

MIRĖ DAILININKAS

A. RŪKŠTELĖ

Spalio 5 St. Petersburg, FL, mirė dailininkas Antanas Rūkštelė, lietuviškos realistinės mokyklos puoselėtojas, etnografas, muziejininkas, meno istorikas.

Velionis buvo gimęs 1906 spalio 22 Degučių kaime, Zarasų apskrityje. Gimnaziją pradėjo lankyti Zarasuose, ją baigė Kaune 1928 eksternu. Kauno Meno mokyklą baigė 1929, tapybą studijavo pas P. Kalpoką ir J. Mackevičių. Vytauto Didžiojo Universitete Kaune 1929-39 studijavo istoriją ir filosofiją. 1943 baigė kaip meno istorikas.

Gavęs stipendiją, Stockholm, Švedijoje baigė etnografijos ir muziejininkystės kursus.

Velionis buvo Ciurlionio galerijos ir valstybinio muziejaus konservatorius, etnografinio skyriaus vedėjas.

Karo metu pasitraukęs į Vokietiją, gyveno Dillingene, iš ten emigravo į Australiją. 1955 atvyko į Ameriką. Gyveno Los Angeles, Chicagoje, St. Petersburg, Fla.

Tapyboje realistas, ramius idiliškus Lietuvos peizažus. Tapė portretus.

Sukūrė liaudies meno piešinių. Parašė knygą liaudies menas.

— Pagal Lietuvos ryšių ministerijos užsakymą Kauno "Spindulio" spaustuvė atspausdino pirmuosius nepriklausomos Lietuvos respublikos pašto vokus. Juos puošia originalus Lietuvos pašto ženklas, kurio projektą sukūrė jauna dailininkė Violeta Skabėikienė. Ant voko atvaizduotas ažuolas su Gedimino stulpų emblema. Užrašas skelbia "1990.III.11 atkurtą nepriklausomą Lietuvos respubliką". Kol Lietuva nėra oficialiai priimta į pasaulinę pašto sąjungą, šie vokai su Lietuvos pašto ženklu skirti korespondencijai tik Lietuvos ribose.

Rusijos respublikos Aukščiausioji taryba nutarė panaikinti partijos celes armijoj, įstatymų vykdymo įstaigose ir pramonės įmonėse.

Šiais dešimtmečiais kiekvienas konfliktas Artimuosiuose Rytuose politikų siejamas su nafta. "Kėno rankose nafta, diktuoja savo valią kitiems" – kurie pardavėjai konkuruoja rajono naftos pasauliui. Bet kurie galvoja ne tik apie šiandieną, o mėgina pažvelgti į ateitį, mato daug neišvengiamai iškilstančių problemų, susijusių su svarbesniu "skysčiu" – vandeniu!

***

Prieš virš 20 metų, kai Egipte buvo baigiama statyti Asuano užtvanka, tuometinis Egipto prezidentas G. A. Naser džiaugėsi, kad sukauptas didžiuliam telkinyje vanduo padės tautą aprūpinti vandeniu. Apie visuomenę, grindžiamą teisingumu, kalbėjo ir kurie Sirijoje statė Tabkos užtvanką. Bet tiek Egipte, tiek Sirijoje iki šiol jaučiamas ir socialinis teisingumas.

***

Padėtį studijuoją mokslininkai pranašauja, kad ateityje bus vis sunkiau ir šio rajono gyventojus aprūpinti vandeniu. Mat. šalyse dabar turinčiose 300 milijonų gyventojų, 2100 metais gyvens jau net 900 milijonų žmonių.

Turkijoje dabar gyvena 54 milijonai žmonių. Jų bendras skaičius kasmet padidėja 1.6 milijono. Irane gyvena 47 milijonai gyventojų, o 21 metais jau turės išmaitinti 163 milijonus. Panaši ateitis ir kaimyninėse šalyse.

***

Maisto produktams gaminti reikia ne naftos, o vandens, – pabrėžia Muencheno laikraštyje "Suddeutsche Zeitung" ekonomistas H. Flotau. Jis primena įvairius šalių nesutarimus dėl vandens, paaiškindamas pirmiausia tuo, kad daug kur upės teka iš vienos šalies į kitą, todėl žemupiuose gyvenančių tautų gerovė daug priklauso nuo to, kaip vidupiuose ir aukštupiuose naudojamas vanduo. Pavyzdžiui, Nilo vandenys, be kurių Egiptas negali gyventi, teka iš Sudano ir Ugandos. Kas bus, jeigu tie pietiniai kaimynai ims naudoti vandenį, vadovaudamiesi tik savo interesais, o iš jų tekdamas vanduo nepadės misti kitiems kaimynams.

Sirijoje ir Irake tokia situacija yra šiandien. Eufratas ir Tigras į šias šalis teka iš Turkijos, o ten jau dabar statomos užtvankos ir planuojama kurti intensyvų žemės ūkį pusdykumėse. Tai įgyvendinti padės minėtų upių vandenys, bet tada jų gerokai mažiau gaus Sirijos gyventojai ir irakiečiai.

"Nepaprastai svarbu, kad ginčai ir nesutarimai šiame rajone būtų sprendžiami prie derybų stalo, – pataria H. Flotau. – Ir kuomet anksčiau Artimųjų Rytų šalys pradės visos kartu spręsti vandens atsargų problemą, tu daugiau vilties, kad joms pavyks ateityje išvengti neapsakomų kančių".

Ekonomistai, – pateikia skaičius: net sausringiausiais metais iš Turkijos į Siriją kas sekundę teka 800 kubinių metų vandens. O ateityje Turkija kaimynams garantuoja ne daugiau kaip 500 kubinių metų per sekundę. Taigi, gyventojų bus vis daugiau – o vandens mažiau.

***

Nafta turtingos šalys, ypač Saudo Arabija, sprendžia žemės ūkio intensyvinimo uždavinius, nešykštėdamos investicijų. Bet čia jau naudojami išteklių, kurie nėra neriboti, – gruntiniai vandenys. Dar drąsiau šiuos lobius ryžosi panaudoti "didysis Libijos revoliucionierius" M. Kadafi. Iš trikampio, kuriame Egipto, Libijos ir Sudano teritorijos siekia viena kitą, jis ketina pumpuoti gelmių vandenį, kuris vamzdynais tekės į Bengazijos ir Tripolio rajonus. Netoli Bengazijos didelė įmonė jau gamina sekmentus 1500 km ilgio vamzdynams. Šiam projektui įgyvendinti Kadafis ketina investuoti mažiausia 20 milijonų dolerių. Apie tai, kad gruntinių vandenų atsargų gali pakakti kokiems dviem dešimtmečiams, Libijos spauda net neužsimena.

***

Savo vandens dalį Persijos įlankos valstybės gauna iš įmonių, paverčiančių jūros vandenį gėlu. Brangiai atsieinančias technologijas šios šalys tegali gal diegti tik kai jos finansuojamos "naftos doleriais".

Išvalgūs mokslininkai įspėja, kad naftos atsargos net šiame pasakiškai turtingame rajone taip pat nors stigs vandens.

***

Suddeutsche Zeitung pažymi, kad kartais galvojama apie galimybes paspausti Turkiją, kad ji neužčiauptu vandens čiaupo Sirijai.

Damaskas atvirai grasina aktyviai remti Turkijos pietryčiuose gyvenančiųjų kurdų tautinį judėjimą prieš Turkijos politiką šios tautinės mažumos atžvilgiu.

Keblis situacija susidaro ir Eufrato žemupyje. Sirija, ir Irakas siekia dominuojančios padėties. Daug naftos turįs Irakas gali lengvai šantažuoti Siriją, bet pastaroji, taip kaip ir Turkija, pati gali staiga apriboti vandens srautą, tekantį pas kaimyną – kad gali pradėti semtis iš Eufrato tiek vandens, kad Irakui beveik nieko neliktų."

Artimųjų Rytų ginčai dėl naftos, ir dėl vandens dabar tebevyksta.

Dabartinė krizė Persijos įlankoje rodo, "kad jeigu kas nors čia žiėbs karo liepsną, ji gali apimti kur kas platesnes teritorijas.

IMPORTANT ANNOUNCEMENT TO LODGE FINANCIAL SECRETARIES, ORGANIZERS and MEMBERS

The Lithuanian Alliance of America CENTENNIAL MEMBERSHIP Drive ended January 1, 1989.

In an effort to strengthen the organization and enliven its activity, the LAA Executive Board announces from January 1, 1990 a new Membership Drive:

LAA "MARCHING TO THE SECOND CENTURY"

During the Drive, the newly enrolled members as well as our present members, on filling out the simplified NON-MEDICAL application (requiring no health examination) can obtain the following Insurances according to the new 1980 CSO Mortality Tables:

1. Ordinary Life
2. 20 Payment Life
3. Single Premium Life – The only payment is a single premium at the time of issue. This new Plan is especially advantageous to the youth.
4. Accidental – amount equal to life insurance. Coverage ceases at age 70. Children are not covered by Accidental Insurance.

Present members and new applicants can apply for insurance in the following amounts:

From Age 1 to 60 – \$1,000 to \$5,000
From Age 60 to 70 – \$1,000 to \$2,000

Minimum amount of Insurance is \$1,000

The application must be accompanied by payment of first year's insurance premium.

***

In addition to the above insurances the Alliance is offering a new TERM Insurance to Age 25.

Enrolling Ages are only from 1 to 21.

The amount of insurance:
From \$2,000 to \$5,000

***

So, fellow members, brothers and sisters, join in this important undertaking of searching for and enrolling new members.

The strength of the Alliance is measured by the size of its members.

LAA MEMBERSHIP DRIVE COMMITTEE

SVARBUS PRANEŠIMAS

VISIEMS KUOPŲ FINANSŲ SEKRETORIAMS, ORGANIZATORIAMS ir NARIAMS

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ŠIMTMETINIS JUBILIEJINIS Vajus pasibaigė 1989 m. sausio 1 dieną.

Siekdami sustiprinti organizaciją ir pagyvinti jos veiklą, nuo 1990 metų sausio 1 dienos yra skelbiamas naujas narių prirašymui VAJUS, pavadintas:

SLA "ŽENGIANT Į ANTRĄJĮ ŠIMTMETĮ"

ŠIUO Vajaus metu siūloma, kaip naujai prisirašantiems, taip ir seniesiems nariams, užpildžius suprastintas NON-MEDICAL (be sveikatos patikrinimo) aplikacijas, įsigyti šias apdraudas pagal naujas 1980 SCO Mokesčių Lenteles:

1. Viso Amžiaus mokamą – Ordinary Life
2. 20 Metų Mokamą-viso amžiaus – Twenty Payment Life
3. Single Premium Life – Mokesčiai už apdraudą sumokami vienkartiniai, iš karto. Ši nauja apdrauda ypač naudinga vaikams ir jaunuoliams.
4. Akcidentalinę apdraudą tokioje sumoje, kokioje narys yra apsidraudęs ir galioja tik iki 70 metų amžiaus. Vaikams akcidentalinės apdraudos neduodama.

Apsidrausti gali sekančiomis pinigų sumomis:

Nuo 1 iki 60 metų – \$1,000 - \$5,000
Nuo 60 iki 70 metų – \$1,000 ar \$2,000

Apraudos suma negali būti mažesnė kaip \$1,000.

Kartu su aplikacija turi būti atsiųsti metiniai mokesčiai.

***

Taip pat duodama nauja pigi TERMINUOTA apdrauda, kuri baigiasi kai nariui sueina 25 metai.

Terminuota apdrauda duodama nuo 1 iki 21 metų amžiaus.

Apraudos suma negali būti:
mažesnė kaip \$2,000 ir nedidesnė kaip \$5,000

***

Broliai ir sesės, kviečiame Jus visus įsijungti į naują narių prirašymo VAJŲ. Susivienijimo stripybė - narių gausybė.

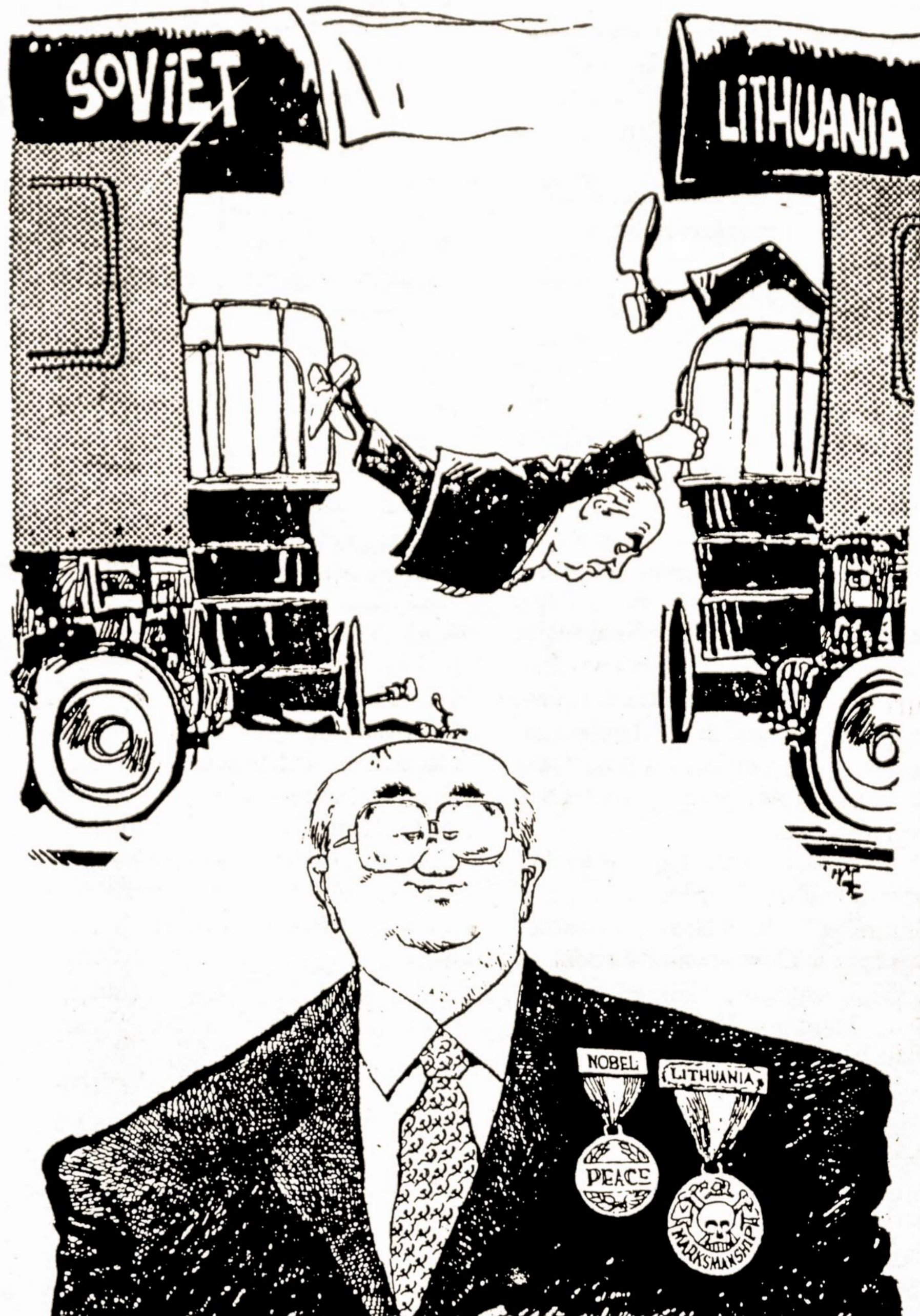
SLA VAJAUS KOMISIJA

On September 6 he met with premier Kazimiera and vice premier Algirdas Brazauskas as well as with other cabinet members. Other meetings were planned. Dr. Bobelis delivered to foreign minister Algirdas Saudargas the "Helsinki Conference" documentation since 1975 and the latest public statements of the Supreme Committee for liberation of Lithuania. On September 8 Dr. Bobelis spoke at the observance of the "Nation's Day" (Tautos Šventė), organized in Vilnius by the Association of Reportees (Tremtinių Sąjunga). On September 10 he met with president Vytautas Landsbergis.

Speaking on Vilnius television, Dr. Bobelis expounded on the purpose, past activities, position, present status and work of the Supreme Committee for Liberation of Lithuania. His son Jonas Bobelis commented on the need for improvement of relations between overseas Lithuanians and those in the Lithuanian Republic. While in Vilnius, Dr. Bobelis met with the editors of Lietuvos Aidas and Gimtasis Kraštas. At the Kaunas polytechnic hospital Dr. Bobelis held consultations with local doctors, examined patients and gave information about the American medical program.

Public opinion poll held in Lithuania in July, 1990. It disclosed interesting facts about the views of this country of 3.8 million people. Ninety percent of the inhabitants endorse the March 11, 1990 declaration of independence. Eighty percent of the Poles and Russians of Lithuania would vote for an independent Lithuania. The necessity of the moratorium on independence is endorsed by 80% of the people.

The people approve of the activities and work of the cabinet ministers more than that of the parliament. Of those polled, 42% favored the government, while only 23% favored the parliament. The most popular political figures in Lithuania today are as follows: premier Kazimiera Prunskienė, vice premier Algirdas Brazauskas, and president Vytautas Landsbergis. What are the biggest daily worries of the man in the street: shortage of apartments, goods, cost of living.

There may be more than one way for the Baltic States to reestablish *de facto* the independence that has been theirs *de jure* continuously since 1918. The Lithuanians are following one path, the Estonians another. The Latvians, who reportedly may declare their independence on May 3, seem to be following a variation on the Estonian theme. Each country has its reasons for choosing the path that it has undertaken. Given that the circumstances in each country are different and unique problems and obstacles must be dealt with, who can authoritatively state that one way is correct to the exclusion of the others?

But, let's face facts: Lithuania has pulled some serious political and diplomatic blunders. Not fatal blunders, to be sure, but they have certainly provided detours which have caused the Lithuanian independence bus to take the scenic route as opposed to a faster, more direct route. It can also be fairly said that some of the decisions that were made turned out to be less than perfect in the all-illuminating glow of 20-20 hindsight.

Some Monday morning quarterbacks believe that the Lithuanians declared their independence too hastily back in March. It appears that that assessment may be true. Nevertheless, the Lithuanians' reasons at the time were not without merit. They knew that Mikhail Gorbachev was about to receive vast new powers and it was not known how he would use them. The Lithuanians may well have considered that immediate action was necessary or there may never have been any further opportunity to declare independence. They would take the action while the Lithuanian Supreme Soviet still technically had the authority to do so under the Soviets' own standards, for whatever advantage that might give them. "Who knows what tomorrow may bring?" they thought. Certainly a fair thought, given the history of Soviet invasions during decades past when the winds of freedom were starting to blow a little too briskly for past Soviet leaders.

Undoubtedly, the Lithuanians also felt something of a sense of security knowing that about 80 percent of the people in Lithuania are Lithuanians. Fast action in Lithuania at least had the possibility of success. A failure to act quickly could have meant the possibility of losing the opportunity to regain freedom—an opportunity which might not come again for a very long time.

The openly defiant manner in which independence was declared, together with several strong pieces of legislation designed to effectuate the declaration, proved to be ill-conceived, however. In diplomacy, a vanquished combatant needs to have a face-saving way to retreat, or, frequently, there can be no retreat. Lithuania did not leave Gorbachev a graceful way out, even though it can convincingly be argued that it was to his and the Soviet Union's ultimate advantage that the illegal occupation be ended and Lithuania's sovereignty be honored. And then there is the question of the Lithuanians who were serving in the armed forces of the Soviet Union. Those soldiers, by all accounts, were having an extremely rough time of it, suffering beatings, maimings, and even killings at the hands of other Soviet soldiers. Inadequate thought was given to their fate, especially given the fact the the Soviets predictably closed the borders after Lithuania's declaration. What about the Lithuanian soldiers who were serving in faraway parts of the Soviet Union?

Another *faux pas* was the Lithuanians' demand for full diplomatic recognition. They should have known that all countries treat recognition as a very serious matter and will not give it at the drop of a hat. Asking for something that it unlikely to be granted makes one look weak when it is predictably not granted. There should have been strong requests for support for the popularly elected Lithuanian government and its efforts to reestablish freedom. Western governments can certainly support a government that is in keeping with the principles of self-determination

Longtime doctor talks about colds

Do you starve a fever and feed a cold?

This old saying has produced a certain amount of good sense and a fair amount of nonsense, according to Dr. John Hipps of Emporium, Pa., a general practitioner and counselor for more than 30 years.

Most colds are caused by viruses and are associated with a fever. Not knowing whether there is a cold without a fever or vice versa can make it really tricky when deciding whether to eat or not.

The common-sense thing to do with a virus head cold depends on what symptoms there are and how severe they are. If there is nasal stuffiness, a runny nose and sneezing, an antihistamine should relieve some discomfort.

If there is fever and aching,

Tylenol is helpful. When using Tylenol or its equivalent, be aware of the proper dosage: usually one grain for each year of age up to 10 years. After that, the usual adult requirement is two extra-strength tablets.

Some adults, depending on their weight and tolerance, need three tablets to do the job. Be careful not to use aspirin with children because of the danger of Reye's syndrome, an often fatal disease associated with this otherwise harmless drug.

When experiencing loss of appetite, nausea, vomiting or diarrhea, rest the stomach and intestinal tract by eating light foods. If diarrhea is bad, try an over-the-counter medication such as Kaopectate. If any of the symptoms

are severe, seek prompt medical attention.

Keep in mind that if there is a family history of complications with virus colds, such as seizures, ear infections or pneumonia, don't waste time with the self-help advice discussed here. Seek medical attention immediately.

Remember if symptoms persist for more than two or three days, medical attention may be necessary. It can mean the virus is gone, but in its wake, resistance has been lowered. As a result, a bacteria infection might have come into the picture. This will most likely occur in the sinuses, middle ear, throat, bronchial tubes or lungs.

Don't be overly concerned about dehydration in the presence of a

fever for a period of 24 to 72 hours. A clear-liquid diet (anything that can be seen through clearly) will prevent it.

A good rule of thumb is not to eat any solids for the first 12 to 24 hours after the onset of symptoms. Nausea and vomiting will often stop by themselves when the stomach is allowed this kind of rest. After that, drink clear liquids frequently in small quantities. This is often a very good way to retain fluids. If not, an antinauseant suppository will work.

When it comes to eating after the clear-liquid stage, broth is the next step back to a regular diet. Chicken broth is the traditional favorite. But any broth will do. It's the heat, not the chicken, that does the trick.

Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos (CSCE) vyriausybės šefų viršūnių suvažiavimas įvyko 1990 m. lapkričio 19-21 dd. Paryžiuje.

Pati Konferencija

Formalioji viršūnių programa susidarė iš penkių pilnaties posėdžių. Lapkričio 19 d. pirmąją sesiją atidarė Prancūzų prezidentas Francois Mitterand. Po jo kalbėjo Jungtinių Tautų generalinis sekretorius. Antrąją sesijai pirmininkavo Vokietijos kancleris Helmut Kohl. Keturiolikos valstybių galvos davė pareiškimus, jų tarpe Prancūzijos, Sovietų Sąjungos ir JAV prezidentas. Trečiąją sesijai (lapkričio 20 d.) pirmininkavo San Marino ministras pirmininkas. Kalbėjo 11 valstybių atstovų. Popietinėje sesijoje davė pareiškimus 8 valstybių atstovai. Turko prez. Turgut Ozal pirmininkavo.

Palankiai Pabaltijo valstybių adresu kalbėjo Danijos, Didžiosios Britanijos, Islandijos, Lenkijos, Švedijos ir Čekoslovakijos vadai. Iš didžiųjų valstybių vien anglų min. pirm. Margaret Thatcher paminėjo Pabaltijo valstybes. Lenkijos prezidentas paminėjo Pabaltiją, pabrėždamas savo kalboje, kad Lietuva yra Lenkijos kaimynė ir užtat turėtų būti nepriklausoma valstybė. Dėl Čekoslovakijos pasisakymo už Pabaltijo respublikų priėmimą į CSCE, Sovietų prezidentas Gorbačiovas atšaukė pokalbį su prezidentu Vaclavu Haveliu.

Penktoji ir paskutinioji sesija, lapkričio 21 d. 10 val. buvo paskirta „Naujosios Europos Chartos“ (Charter of Paris for a New Europe) pasirašymo ceremonijai. Suvažiavimui baigiant, prezidentas Mitterand pasakė baigiamąją kalbą.

Šalia valstybės vyrų konferencijos įvyko vadinamas Ekonominės ir Socialinės Tarybos dviejų dienų suvažiavimas. Iš tikro tai buvo Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos pretekstas leisti nevalstybinėms organizacijoms (NGO — non-governmental organizations) panaudoti tas Tarybos patalpas ir stebėti viršūnių konferenciją televizoriais.

Vokietijos apsiungimas, NATO ir Varšuvos Pakto šalių susitarimas sumažinti ginkluos ir JAV prezidento George Bush pastangos užverbuoti Europos kraštus, ypač Sovietų Sąjungą, solidarizuotis su JAV politika Persų įlankos krizės momente nustelbė Konferencijos žmogiškosios dimensijos klausimus. Vokietijos apsiungimo ratifikacija, Gorbačiovo draugystė su JAV ir nafta nustūmė į šalį Estijos, Latvijos ir Lietuvos priėmimo į CSCE Konferenciją klausimą.

Pabaltiečiai Konferencijos periferijoje

Paryžiaus viršūnių konferencijos išvakarėse pabaltiečių viltys buvo pakyltos. Lapkričio 16 (penktadienį) Paryžiu atskrido Pabaltijo Respublikų užsienio reikalų ministrai — Lennard Meri (estas), Janis Jurkans (latvis) ir Algirdas Saudargas (lietuvis). Jie buvo gavę kviesius atvykti į Konferenciją „svečių teisėmis“. Kvietimus išdavė šios Konferencijos sekretoriatas (t.y., patys prancūzai). Atvyko ir kiti pabaltiečiai iš savo kraštų, pvz., iš

VIRŠŪNIŲ KONFERENCIJA PARYŽIUJE

lietuvių: Lietuvos parlamento deputatai ir kaikurie pareigūnai, Sąjūdžio veikėjai, jaunalietaiviai. Paryžiaus lietuvių, latvių ir estų bendruomenių veikėjai dėjo pastangas paremti savo kraštų atstovus. Paryžiu atvyko PLB vicepirm. Gabija Petrauskienė su Kanados spaudos kredencialais.

Kaip ir š.m. CSCE Konferencijoje, Kopenhagoje, Pasaulio Lietuvių Santalkos atstovai dalyvavo Paryžiaus suvažiavime. Santalkos vardu, estams atstovavo Maido Kari ir Johann Simonson, Totoriams — Gunars Meirovics, Olgerts Pavlovskis ir Rutinš iš Vokietijos. Lietuviams atstovavo Algirdas ir Arvydas Budreckiai ir Jonas Bobelis. Jiems stipriai ir broliškai talkininkavo Vliko įgaliotinis Paryžiuje inž. chem. Adolfas Venskū. Prie latvių dar prisidėjo JBANC veikėja Sandra Aistars.

Nors visų mūsų pabaltiečių tikslas buvo tas pats, atseit: Pabaltijo valstybių nepriklausomybės pripažinimas ir jų priėmimas į CSCE, deja nebuvo koordinacijos, o dėl to nebuvo vieningumo. Nedarnos priešastis neglūdi nesutarime tarp atskirų Pabaltijo tautų ar tarp kurių nors išėivijos veiksmių. Priežastis buvo liūdnė ir gilesnė: nebuvo susikalbėjimo ir pastangų suderinimo tarp pabaltiečių iš krašto ir iš išėivijos. Šitokia situacija dar labiau kliudė pabaltiečiams negu Europos galiūnų abėjingumas Pabaltijo klausimo atžvilgiu. Deja, taip buvo Paryžiuje.

Konferencijos išvakarėse Pabaltijo valstybių užsienio reikalų ministrai turėjo audienciją pas JAV valstybės sekretorių James Bakerį. Girdi, pastarasis jiems pažadėjo paramos įstoti į CSCE. Gal čia įvyko nesusipratimas dėl kalbinės komunikacijos? Gal? Pirmadienį, Konferencijos atidaryme, mūsų trys ministrai buvo įleisti į Konferencijos centrą, Kleber gatvėje, su „Svečių pažymėjimais“. Jie turėjo stebėti Konferencijos eigą antrojoje salėje. Sužinota, kad Sovietų prezidentas Gorbačiovas pats užprotestavo prancūzams jų buvimą (esą, negali būti kalbos apie pabaltiečių pilnatę dalyvavimą, jiems atstovaujant Tarybų Sąjungai!). Konferencijos šeimininkai iškart nusileido sovietams. Pabaltiečiai ministrai buvo iškviesti į šalutinę salę. Esą, Prancūzų užsienio reikalų valstybės sekretorius Roland Dumas norįs su jais asmeniškai pasikalbėti. Čia buvo melas! Pabaltiečių ministrai kantriai išsėdėjo šalutinėje salėje, kol atvykę prancūzų žandarai atėmė jų „svečių“ ženklus ir juos pašalino iš Kleber centro. Dėl šitokio afronto net prancūzų žurnalistai reagavo. Pvz., lapkričio 21 d. vakare per spaudos konferenciją prezidentūroje, vienas prancūzų žurnalistas drįso užklausti visagalį prezidentą Mitterandą, kodėl taip šiurkščiai apsieita su Pabaltijo valstybių ministrais? Nerviška mirkčiodamas ir stukčiodamas, Mitterandas šitai mėgino išaiškinti prancūzų valdžios elgesį. Girdi, „baltai gavo personalinius kvietimus, kas jiems nesuteikė jokių teisių dalyvauti valstybių šefų gremiume!“ Iš lietuvių pusės ministras Saudargas

paskatino Lietuvos Sąjūdžio žmones suruošti demonstraciją. Jis dar parašė pareiškimą Vakarų spaudai. Latvių ir estų ministrai nė neketino paruošti viešų pareiškimų. Lietuvos Sąjūdžio grupė surengė demonstraciją su trispalve ties CSE informacijos centru Wagram gatvėje. Po 10 minučių Paryžiaus policija juos išskleidė. Sąjūdiečiai pagamino lapelius anglų kalba, kuriuos stengėsi išdalinti spaudai. Lapkričio 20 d. Pabaltiečių liaudies frontų atstovai įteikė CSCE sekretoriui peticiją, juos lydėjo Švedijos ir Čekoslovakijos atstovai. Peticija apeliavo į Konferenciją, kad ji savo forumuose diskutuotų Pabaltijo valstybių nepriklausomybės pripažinimą. Lietuvos socialdemokratų vadai Antanavičius ir Andriukaitis suėjo su prancūzų socialdemokratų vadovybe ir pasikalbėjo su jų pirmininku Laurent Fabius. Svarbus lietuvių laimėjimas buvo, kai Sąjūdžio atstovai susitiko su Prancūzijos Senato vadais.

Pabaltijo Ministrų Spaudos Konferencija

Galais negalais, Islandijos ir Danijos ministrų pirmininkų globoje, antradienį lapkričio 20 d. 5 val. vak. CSCE Informacijos būstinėje (Empire Teatre) įvyko trijų Pabaltijo ministrų spaudos konferencija. Pradininkai buvo Paryžiaus estų bendruomenės veikėjai, kurių pirmininkas buvo šios konferencijos moderatorius. Į Informacijos būstinės žemutinę salę atvyko Islandijos ir Danijos ministrai, Pasaulio Pabaltiečių Santalkos ir kitų pabaltiečių grupuočių atstovai, bei apie 70 užsienio korespondentų, daugiausiai anglų, skandinavų ir žinybų agentūrų (Reuters, AFP ir t.t.) reporterių.

Po trumpo atidaramojo žodžio, paeiliui angliškai kalbėjo Lennard Meri, Janis Jurkans ir Algirdas Saudargas. Sekė paklausimai dėl pasisakymų ir klausimai. Lietuvos ministras Saudargas nors ir trumpai atsakinėjo, vis vien jis išdėstė savo mintis patraukliai ir dalykiškai. Žurnalistai lieka žurnalistais, ir vienas įgudęs anglas žurnalistas paklausė skandinavų ministrų, kodėl jie „sponzoruoja“ pabaltiečių ministrų spaudos pašnėkes? Danas atsakė, jog islandiečiai ir danai manė, jog esąs svarbus reikalas leisti pabaltiečiams išdėstyti savo poziciją. Spaudos konferencija užtruko valandą. Po to pavieniai žurnalistai apspito ministrus klausimais.

Vliko Dalyvavimas Konferencijoje

Tegu būna aišku, kad Vlikas nemėgina užurpuoti kitų veiklos aprašymų, te jie patys suteikia detalių. Mes toliau paminėsime tik Vliko vaidmenį. Ačiū! Vlikas nuo pirmosios Helsinkio susitarimų konferencijos dalyvauja šiose konferencijose. Tai yra visuotiniai užfiksuotas faktas! Ir šioje konferencijoje Vlikas dėjo visas pastangas išrūpinti Pabaltijo respublikų ministrams tam tikrą statusą ir gremiumą pasisakyti mūsų bylos klausimais.

Prieš Konferenciją buvo kreiptasi

į Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos ryšiams su nevalstybinėmis organizacijomis misiją. Gavome tris pažymėjimus dalyvauti CSCE Konferencijoje, kaip NGO — nevalstybinių organizacijų atstovai. Tais pasais-pažymėjimais naudojosi Algirdas ir Arvydas Budreckiai ir Jonas Bobelis. Adolfui Venskui, kaip nuolatiniam Vliko įgaliotiniam atstovui Paryžiuje, nereikėjo gauti tokio pažymėjimo.

Paryžiuje paašškėjo, jog Prancūzų valdžia norėjo izoliuoti NGO atstovus nuo Konferencijos pagrindinės eigos. Mat, Mitterandui, kaip ir JAV prez. Bushui rūpėjo pataikauti Sovietų prez. Gorbačioviui. Gal žiūrint iš didžiųjų valstybių perspektyvos, būtų galima pateisinti, nes jų manymu reikėjo ratifikuoti Vokietijos apsiungimą, pasirašyti nusiginklavimo sutartį, taipgi susitarti dėl lanksčių frazių parašyto susitarimo „dėl Naujos Europos“ ir, ypač kas jaudina JAV — užimti bendrą liniją dėl Kuveito užėmimo.

Jono Bobelio iniciatyva, per amerikiečių delegaciją ir kaikurias prancūzų valdininkes, gavome CSCE geltonus spaudos atstovų pasus, su kuriais galėjome eiti į CSCE spaudos būstinę. Wagram alėjoje, kuri buvo tik kilometras nuo Kleber centro. Čia galėjome žiūrėti į ypatingus televizorius, taip pat sekti žinių agentūrų teletaipus. Čia bent pavyko išdalinti 100 Vliko memorandumo egzempliorių ir kitą literatūrą žurnalistams. Čia gavome prakalbų oficialius tekstus.

To paties pirmadienio popietį mėginome eiti į Kleber centrą su CSCE spaudos pasais. Saugumas mus varinėjo nuo vieno punkto į kitą, kol paašškėjo, kad neužtenka turėti CSCE geltonus pasus, ir tik JAV ar kuris nors kitas kraštas gali mums suteikti protekciją, kaip „akredituotiems žurnalistams“. Vėl mėginome per NGO būstinę „Conseil“ pastato telefonus. Nepavyko susiskambinti su JAV delegacijos nariais. Girdi, visi dalyvauja pačioje Konferencijoje. Vėliau, paašškėjo, kad Pabaltiečių Santalkos latvių atstovai G. Meirovics ir O. Pavlovskis, pripuolamai sutikę JAV Helsinkio komisijos narį Sam Weiss antradienį ryto, buvo įleisti į Konferencijos II (spaudos ir stebėtojų) salę.

Buvo mėginta kontaktuoti ir kitų kraštų delegacijas, prašyti jų priimti Vliko vizitus. Kontaktavome Danijos, Islandijos, Kanados, Ispanijos ir Suomijos delegacijų sekretorius. Jų atsakymai skambėjo lyg ta pati plokštelė. Girdi, visi atstovai dalyvauja sesijose, niekas negali priimti atstovų iš NGO. Net negalima pristatyti medžiagos, nes, esą, negalima priversti prancūzų policijos eiti tarpininkų-kurjerių funkcijų. Galų gale, buvo patarta kreiptis į tų kraštų ambasadas su memorandumais. Suomiai dar mandriau pasakė: „duokit telefono numerį, kas nors iš mūsų atskambins“. (Žinoma, taip neįvyko).

Pats Gorbačiovas norėjo nuslopinoti pabaltiečių spaudos konferenciją CSCE Informacijos centre. Jam pataikūniškai padėjo Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos pareigūnai ir saugumiečiai. Visų pirma, neleista patiems Pabaltijo ministrams

(Nukelta į 3 psl.)

VLIKAS YPATINGAI DAUG LIETUVAI PAGELBĖJO!

Pasiremdamas 1944 m. lietuvių tautos valios įgaliojimais, papildytais 1949 m. partizanų pareiškimu VLIKui ir savo rezistencine patirtimi svetimų okupacijų metu, Vyriausis Lietuvai Išlaisvinti Komitetas pareiškia:

I. VLIKo keturiasdešimt septynerių metų pastangos nuolatiniame ryšyje su kovojančia tauta ir veikloje užsienyje neliko be vaisių.

1990 m. kovo 11 d. paskelbus Lietuvos valstybės suvereninių galių atstatymą, tačiau okupantui dar esant Lietuvoje, VLIKo kova už Lietuvos ribų šiuo metu tapo ypatingai svarbi.

II. Naujos padėties akivaizdoje VLIKo dabartinė pozicija yra:

1. Talkinti Lietuvos vyriausybei įvykdyti faktišką Lietuvos nepriklausomybės įgyvendinimą ir suvereninių galių vykdymą.

2. Stengtis gauti laisvų valstybių pripažinimą Lietuvos vyriausybei.

3. Išplėsti bendradarbiavimą su Lietuvos vyriausybe.

4. Jungti ir derinti organizacijų ir privačių iniciatyvų veiklą, jų darbus stiprinant šiame lemtingame kovos laikotarpyje.

5. Lietuvos vyriausybės nepriklausomybės darbams užsienyje remti VLIKas 1990 m. kovo 18 d. įkūrė "Demokratinės Lietuvos Atstatymo Fondą". Šio fondo uždaviniai jau yra vykdomi ir visuomenė yra prašoma jį remti per Tautos Fondą (P.O. Box 73, Woodhaven, NY 11421).

III. VLIKas tęs veiklą, kol bus įvykdyti 1944 metų vasario 16 dienos VLIKo deklaracijoje paskelbti Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės kovos principai ir uždaviniai. (Elta)

– Sov. S-gos ir Rusijos respublikos Aukšč. tarybos priėmė prieštaraujančius įstatymus, skelbiančius, kad jų įstatymai turi aukštesnę galią už antrosios.

– Sov. S-gos Darbo unijų taryba nutarė išsiskirstyti, nes pripažino, kad ji yra netekusi ryšio su jos atstovaujama darbininkais.

– JAV, siekdamas paskatinti Iraką pasitraukti iš Kuveito, nutarė Persijos įlankoj karių skaičių padidinti dar 100,000 karių.

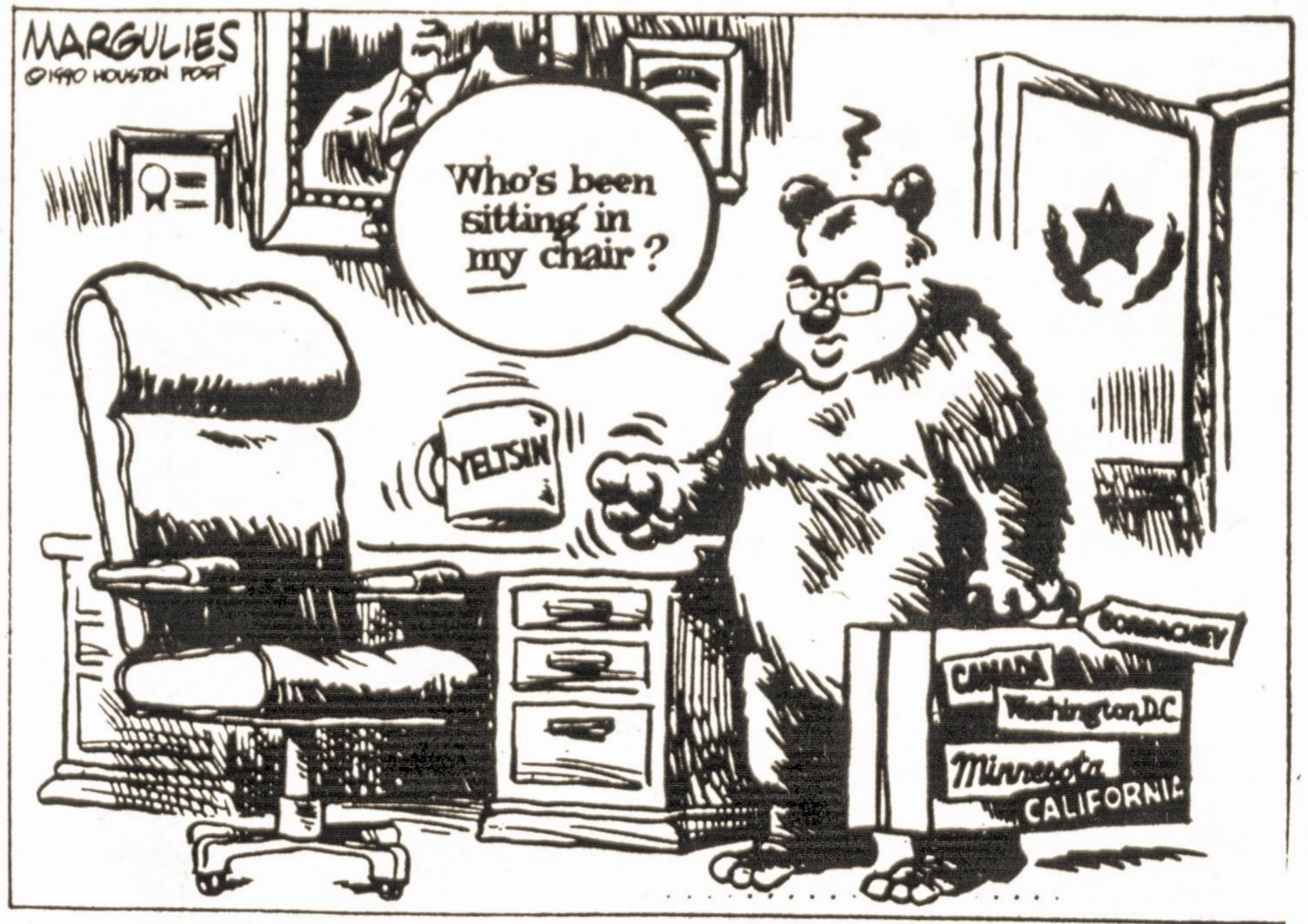
– Sov. S-ga tik dabar prisipažino, kad per 1961 m. spalio 24 įvykusį sprogimą Baukonur centre žuvo 165 žmonės.

– Gorbačio, ieškodamas paramos griūvančiam ūkiui pataisyti, lankėsi Ispanijoje ir Prancūzijoje, kur jam pirmoji pažadėjo 1.5 ir antroji 1 bil. dol. kreditų.

– Rytų Vokietijos komunistų partija prisipažino nelegaliai Maskvai perdavusi 63 mil. dol.

– Sov. S-gos angliakasiai įsteigė nepriklausomą uniją ir gruodžio mėn. pažadėjo pradėti vykdyti pilietinio nepaklusnumo akciją, jei vyriausybė nepagerins jų gyvenimo sąlygų.

– Pravdos prenumaratorių skaičius iš 7.7 mil. nukrito iki 504,000, o jos redaktorius Ivan F. Frolov įteikė atsistatydinimą, bet partija prašė pasilikti pareigose.

ELTA praneša, ka VLIKo pirmininkas ir SLA daktaras kvotejas dr. Bobelis

Vilniuje pareiskė:

Prieš išskrisdamas į Europą, rugsėjo 3 d. dr. Bobelis pasiuntė telegramą prezidentui Bush ryšium su įvykstančiais prezidento Bush su prez. Gorbačiovo pasitarimais Helsinkyje.

Dr. Kazys Bobelis, kaip vyriausiojo Lietuvai Išlaisvinti Komiteto pirmininkas, iškviestas Lietuvos Respublikos vyriausybės, Lietuvą pasiekė rugsėjo 5 d. ir vyriausybei perdavė VLIKo nupirktą Hewlett Packard LasserJet series III Lazer – kompiuterį, Vyriausybei ir jos spaudai.

Rugsėjo 6 d. susitiko su Lietuvos Respublikos ministere pirmininke Kazimiera Prunskiene ir jos pavaduotoju Algirdu Brazausku, taip pat kitais vyriausybės nariais.

Užsienio reikalų ministeriui Algirdui Saudargui įteikė vyriausybei labai reikalingus Helsinkio konferencijų dokumentus nuo 1975 m. ir vėliau šiuos VLIKo pareiškimus.

Rugsėjo 10 d. dr. K. Bobelis susitiko su Lietuvos Tarybos pirmininku prof. Vytautu Landsbergiu.

Rugsėjo 8 d. kalbėjo Vilniaus Tremtinių Sąjungos Tautos šventės minėjime, taip pat per Vilniaus televiziją.

Dr. Bobelis apibūdino VLIKo praeitį, įsikūrimo tikslą, bei darbą. Dalyvaujant ir jo sūnui Jonui Bobeliui, pasikeitė nuomonėmis dėl ryšių su išėivija išplėtimo; Vilniuje, pasikalbėjo su Lietuvos Aido bei Gimtojo Krašto redaktorais.

Kauno poliklinikos ligoninėje su vietiniais daktarais apžiūrėjo pacientus, informavo apie Amerikos mediciną.

Rugsėjo 6 d. susitiko su Lietuvos Respublikos ministere pirmininke Kazimiera Prunskiene ir jos pavaduotoju Algirdu Brazausku, taip pat kitais vyriausybės nariais.

Užsienio reikalų ministeriui Algirdui Saudargui įteikė vyriausybei labai reikalingus Helsinkio konferencijų dokumentus nuo 1975 m. ir vėliau šiuos VLIKo pareiškimus.

Rugsėjo 10 d. susitiko su Lietuvos Tarybos pirmininku prof. Vytautu Landsbergiu. kalbėjo Vilniaus Tremtinių Sąjungos minėjime, taip pat per Vilniaus televiziją.

Dr. Bobelis apibūdino VLIKo praeitį, įsikūrimo tikslą ir darbą. Dalyvaujant Jonui Bobeliui, pasikeitė nuomonėmis dėl ryšių su išėivija išplėtimo; Vilniuje, pasikalbėjo su Lietuvos Aido bei Gimtojo Krašto redaktorais.

Kauno poliklinikos ligoninėje su vietiniais daktarais apžiūrėjo pacientus, informavo apie Amerikos mediciną.

***

Sovietinės Moldavijos ir Ukrainos respublikos pasiskelbė suvereniom ir savo įstatymams suteikė pirmenybę prieš sąjungos įstatymus.

Rusijos respublikos Aukščiausioji taryba nutarė panaikinti partijos celes armijoj, įstatymų vykdymo įstaigose ir pramonės įmonėse.

HAGEN, VERDENS GANG, OSLO

ŽINOKITE, KAD KIEKVIENAS NARYS SAVAIME YRA IR SUSIVIENIJIMUI NAUJŲ NARIŲ IRAŠYTOJAS-ORGANIZATORIUS, SLA STIPRINTOJAS IR PATRIOTINGŲ LIETUVIŲ ŠEIMOS GAUSINTOJAS, PRISIDEDAS IR LIETUVOS PILNAI NEPRIKLAUSOMYBEI SIEKTI!

NEW JERSEY LIETUVIAI PAS GUBERNATORIŲ FLORIO

Trenton, New Jersey gubernatoriaus Etninės tarybos narės Loretos Stukienės iniciatyva lietuvių delegacija rugsėjo 11 pasimatė su valstijos gubernatorium Jim Florio sostinėje.

Delegacijoje dalyvavo: dr. Jokūbas, uolus SLA veikėjas ir Loreta Stukai, Eleonora Rokienė, Denis Meizys, adv. Paulius Gelenitis, Vida Lanytė-Anton, Juliana Liana ir Rolandas Bucholz.

Delegacijos tikslas: ištirti kaip New Jersey valstija gali padėti Lietuvos siekime būti nepriklausoma valstybe. Buvo svarstoma kaip stipendijas valstijoje gali suteikti humanitarinės pagalbos Lietuvai ir ateityje steigti savo pramonės skyrius Lietuvoje. Buvo nagrinėjamos galimybės gauti stipendijas Lietuvos studentams studijuoti New Jersey, taip pat Florio siunčiama speciali verslininkų delegacija ištirti prekybos galimybes. Viena didžiųjų šios valstijos vaistų bendrovių jau yra susitarusi su Sovietais steigti vaistams gaminti skyrių Sovietų Sąjungoje.

Delegacijos pirmininkas valstijos prekybos pirmininkas George Zoffinger, pareiškė, kad būtų nuvykę ir į Lietuvą, tačiau ribotas laikas to neleido. Jis sutiko pasimatyti su Lietuvos ministrais Maskvoje ir užmegzti prekybos ryšius.

Gubernatorius Jim Florio delegacijos atvykimo proga išleido Lietuvai ir lietuviams labai palankią proklamaciją.

SEPTINTASIS LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS PIETŲ AMERIKOJE

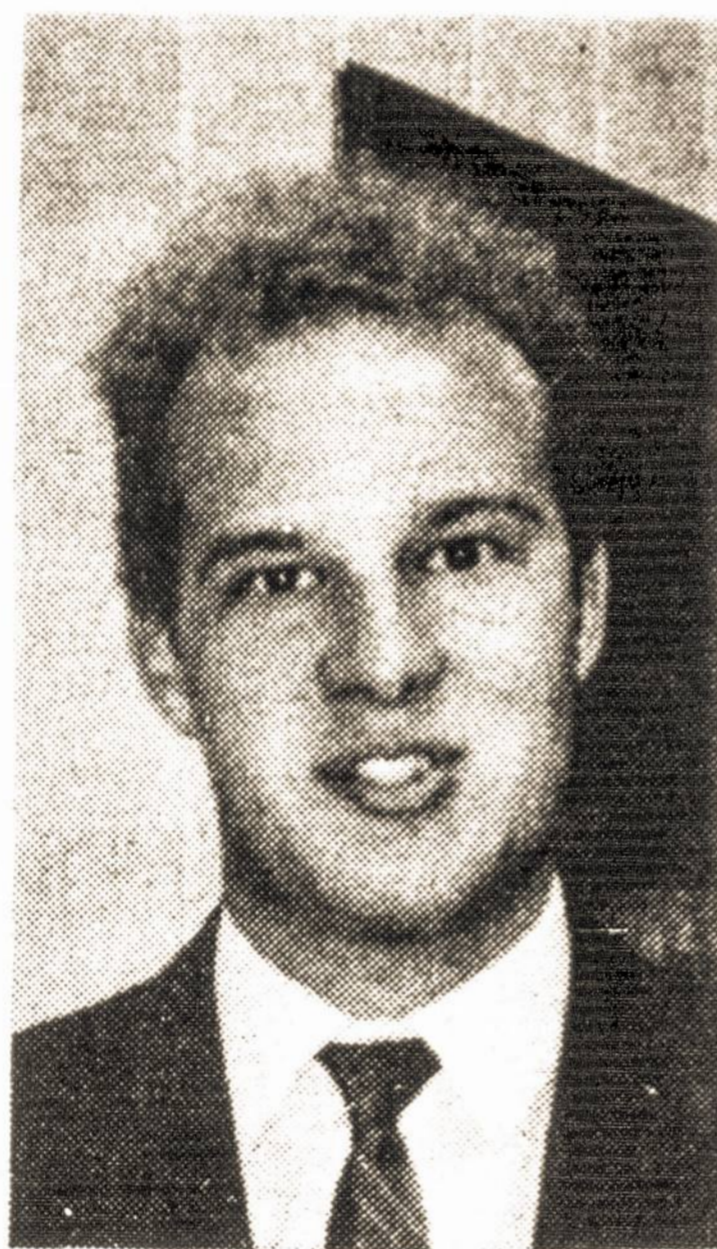
Septintasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas Pietų Amerikoje. Kongresui ruošti komitetas rašo: "Tarp 1990 gruodžio ir 1991 sausio susitiksimės aukštam tikslui: Ten susipažinsime. Kiti iš naujo pasimatysime. Nagrinsime bendro darbo galimybes ir suruošime – aišku, – Fiesta! Mat, pasilinksminimas numatytas oficialioje programoje.

Žinome, kad dalyvių dalis yra ir SLA narių.

Kongreso programa trijų dalių: studijų dienos įvyks Buenos Aires, Argentinoje nuo 1990 m. gruodžio 18 d. Čia bus susipažinimo atidarymas ir vakaras, kongresas, studijų dienų atstovams, dalyviams, Kūčios, Kalėdų mišios, "Fiesta Gaucha" ir studijų dienų uždarymas.

New Jersey gubernatorius Florio ir prekybos komisierius Zoffinger tariai su lietuviu delegacija.

Andrius Aleksas Lilėka

Rudenį jis pilnu laiku studijas tęs Hofstra universitete Long Island. Ten jis nori gauti magistro laipsnį

Andrius yra baigęs Maironio lituanistinę mokyklą Brooklyne, Lietuvių Atletų Klube žaidė krepšinį, šoko tautinius šokius Tryptinio ansamblyje. Jo dinamizmas ir lietuviška veikla nesukliudė būti geru studentu ir pasiekti gražių laimėjimų.

TAMPRŪS RYŠIAI SU LIETUVOS BIČIULIAIS

Šalia tiesioginių ryšių su Lietuva, LIC stiprina bei plečia ryšius su Lietuva besidominčiais užsienyje. Pvz., palaikomi glaudūs ryšiai su žurnalais, besiruošiančiais iš užsienio vykti į Lietuvą. Pastaruoju laiku su LIC konsultavo šios žinių instancijos apie vėliausius įvykius Lietuvoje: Televizijos tinklai – BBC (Anglija), CBC (Kanada), CBS (JAV-bės), CNN (JAV-bės), ABC (JAV-bės), PBS (JAV-bės). Žurnalai – U.S. News and World Report, Life, Time, Newsweek. Laikraščiai – New York Times, Christian Science Monitor, Washington Post, Boston Globe, London Times. Žinių agentūros – AP, News Network International, Religious News Service, Keston News Service.

Televizijos tinklų atžvilgiu, buvo susitarta su režisieriais, nurodyti Lietuvos veidai ir vaizdai, pateikta įvairiais klausimais žinotina informacija.

Andrius-Albertas Bagdžiu-nas, Birutės ir Antano Bagdžiū-nų jauniausias sūnus, sausio mėn. sėkmingai baigė Queens College, gaudamas Bachelor of Arts laipsnį. Tuo pačiu metu dviems metams buvo priimtas į New Yorko Police Cadet Corps, kuriuos taip pat baigė. Jis yra priimtas į New Yorko policiją ir šiuo metu atlieka šešių mėnesių apmokymą Policijos Akademijoje. Andrius yra baigęs Maironio lituanistinę mokyklą, šoko Tryptinio ansamblyje, reikėsi sporte. Šių metų gegužės mėnesį Andrius susižiedavo su Donna E. Stone. Vestuvės planuojamos 1991 m. pavasarį.

– Muzikologas Vytautas Jurkštas Lenkijos Respublikos apdovanotas ordinu "Už nuopelnus kultūrai" (ordre du "Merite culturel").

– "Jauna muzika", konservatorijos studentų ir absolventų choras, vadovaujamas R. Merkelio, iš Šveicarijos tarptautinio choro konkurso grįžo apdovanoti dvylika dėžių medikamentų bei vienkartinį švirkštą, kuriuos Lietuvos Sveikatos ministerijai perdavė Šveicarijos-Lietuvos draugija

– Vladislovui Paviloniui, "Kauno" projektavimo ir statybos susivienijimo inžinieriui, įteiktas pirmuoju numeriu pažymėtas diplomats su užrašu "Universitetas Vytai Magni". Jis baigė mokymosi kursą Vytauto Didžiojo universiteto vadybos mokslo centre ir įsigijo profesionalaus vadovo kvalifikaciją.

GABI LIETUVAITĖ ŽYMI MEDICINOS MOKYKLOSE

Dr. Ursula Matulonis

Ursula Anne Matulonis, 1980 m. baigė aukštesniąją mokyklą Manhasset, NY, kur gyvena jos tėvai Stella ir Vytautas Matuloniai. Vėliau baigė Dana-Farber Cancer Institute medicinos onkologijos srityje įsigijo M.D. Dabar tobulinsis medicinoje Brigham and Women's Hospital Harvardo Universiteto Medical School, Cambridge, Mass.

Dr. Matulonis atliko interno ir stažą Pittsburgh, Pa. universiteto Presbyterian Hospital vidaus ligų srityje.

Ji taip pat yra baigusi šešerių metų BS-MD programą Troy, NY, Rensselaer Polytechnic Institute ir Albany Medical College.

Toliau keliausime į Montevideo, Urugvajuje, kur nuo gruodžio 28 iki sausio 1 dienos vyks kultūrinės dienos. Čia bus koncertai, ekskusijos ir Naujų Metų balius.

Paskutinė kongreso dalis vyks Sao Paulo, Brazilijoje. Ten bus stovykla, stovyklos uždarymas bei oficialus kongreso uždarymas.

Darbas jau pradėtas, reikia ruošti – ir atstovams ir tiems, kurie planuoja dalyvauti kaip turistai ar dalyviai. Visas jaunimas yra kviečiamas dalyvauti. "Mūsų vienybė, tautos stiprybė!"

VII PLJ Kongresui ruošti komitetas

RAŠYKITE!... RAŠYKITE!... RAŠYKITE!... LIETUVIŠKAI, ANGLIŠKAI, ŽEMAITIŠKAI! APIE KUOPAS, NAUJUS NARIUS, APIE VEIKLĄ, ŠEIMAS, ANŪKUS.